

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н.ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**«ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ЗАМАНАУИ ТУРИСТІК
ИНДУСТРИЯНЫҢ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ»**

**экономика ғылымдарының докторы, профессор
СҰРАҒАНОВА САЙРАН ҚАБДРАХМАНҚЫЗЫН**
еске алуға арналған халықаралық ғылыми конференциясының
ЕҢБЕКТЕР ЖИНАҒЫ
23 ақпан 2018ж.

СБОРНИК ТРУДОВ
международной научной конференции
**«ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ
СОВРЕМЕННОЙ ТУРИСТСКОЙ ИНДУСТРИИ В УСЛОВИЯХ
ЦИФРОВИЗАЦИИ»,**
посвященной памяти доктора экономических наук, профессора
СУРАГАНОВОЙ САЙРАН КАБДРАХМАНОВНЫ
23 февраля 2018г.

PROCEEDINGS
of the international scientific conference
**«THE MAIN TRENDS AND FEATURES OF THE MODERN TOURIST
INDUSTRY DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION»,**
dedicated to the memory of
Doctor of Economic Sciences, Professor
SURAGANOVA SAYRAN KABDRAHMANOVNA
23 February 2018

Астана, Қазақстан
Астана, Казахстан
Astana, Kazakhstan

УДК 379.8(063)
ББК 75.81
Ц 71

Редакционная коллегия:

Декан экономического факультета, д.э.н., профессор Макыш С.Б.,
Заместитель декана, к.э.н., доцент Тажикенова С.К.,
Заведующий кафедрой «Менеджмент» д.э.н., профессор Толысбаев Б.С.
Заведующий кафедрой «Экономика» д.э.н., профессор Майдырова А.Б.,
Заведующий кафедрой «Туризм» к.э.н., доцент Дуйсембаев А.А.,
Доцент кафедры «Туризм», к.э.н., Мусина К.П.,
Старший преподаватель кафедры «Туризм», доктор PhD Агыбетова Р.Е.
Старший преподаватель кафедры «Туризм», магистр туризма Гиззатжанова А.Г.

Цифрландыру жағдайында заманауи туристік индустрияның дамуының негізгі тенденциялары мен ерекшеліктері: Халық. ғыл. конф. еңбектер жинағы. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2018.

Основные тенденции и особенности развития современной туристской индустрии в условиях цифровизации: Сб. материалов межд. науч. конф. – Астана: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2018.

Proceedings of the international scientific conference **The main trends and features of the modern tourist industry development in the context of digitalization.** Astana, L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2018.

ISBN 978-9965-31-984-6

Халықаралық ғылыми конференциясының еңбек жинағында цифрландыру жағдайындағы қазіргі заманғы туристік индустрияның негізгі үрдістері мен ерекшеліктеріне қатысты өзекті мәселелер қарастырылған.

В сборнике материалов международной научной конференции рассмотрены актуальные вопросы касательно основных тенденций и особенностей развития современной туристской индустрии в условиях цифровизации

The collection of materials on the international scientific conference considers important issues regarding the main trends and features of the modern tourist industry in the context of digitalization

УДК 379.8(063)
ББК 75.81
Ц 71

ISBN 978-9965-31-984-6

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2018
© Евразийский Национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2018
© L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2018

Ұлы Адам, Дос, Ұстаз

2016 жылдың 7 қарашасында 68 жасында өмірден экономика ғылымының докторы, профессор Сұрағанова Сайран Қабдрахманқызы өмірден озды.

Сайран Қабдрахманқызы 30 жылдан аса жыл елдің жоғары оқу орындарында педагогикалық қызметпен айналысты. Ы.Алтынсарин атындағы білім академиясының корреспондент –мүшесі, Ресей Федерациясының Халықаралық ғылым және практикалық өндірісті ұйымдастыру академиясының мүшесі.

Сайран Қабдрахманқызы он жыл бойы Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің негізін қалаушысы және жетекшісі болды. Университетте жұмыс істеу кезінде ашылған экономика факультетінің барлық мамандықтар бойынша оқу жоспарлары мен мемлекеттік білім беру стандарттарын әзірледі.

С.Қ. Сұрағанова нағыз патриот және ірі қоғамдық қайраткер бола отырып, көптеген маңызды жобаларға қатысты. ҚР Мәжіліс Парламентінің жұмыс тобының мүшесі бола отырып, Сайран Қабдрахманқызы біршама комиссиялар құрамында жұмыс істеді. Белсенді азаматтық тұғырды ала отырып, С.Қ.Сұрағанова «Халықты еңбекпен қамту сұрақтары бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен қосымшаларды енгізу туралы» заңнаманы дайындауға қатысты. ҚР еңбек және әлеуметтік қорғау Министрлігінің, ҚР туризм және спорт Министрлігінің, ҚР білім және ғылым Министрлігінің, ҚР ауыл шаруашылық Министрлігінің жұмыс топтарында белсенді қызмет атқарды, ҚР білім және ғылым Министрлігінің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру құжаттарын нострафикациялау бойынша комиссия мүшесі болды.

Сайран Қабдрахманқызы әкімшілік қызметті оқытушылық қызметпен бірге атқара отырып, ғылыми зерттеулер де жүргізді. Ол Қазақстанның Солтүстік аймақтарына тән, енгізу сипаттағы бірнеше ұсыныстар жасады, 150 -ге тарта ғылыми еңбектері, соның ішінде 17 монография, 10 оқу құралы мен оқулықтары шығарылды.

С.Қ. Сұрағанова «2006 жылдың Үздік оқытушысы», «2011 жылдың Үздік оқытушысы» гранттарының иегері, «Еуразия мақтанышы-2008» конкурсының лауреаты болды. ҚР білім Министрлігінің «ҚР білім берудің Құрметті қызметкері» төс белгісімен, «Астанаға 10 жыл» мемлекеттік марапатымен, сол сияқты ҚР білім және ғылым Министрлігінің бірнеше құрмет грамоталарымен нағатталды.

2005 жылдан бастап «Туризм» кафедрасына жетекшілік етті, ол «Туризм» мамандығының магистратурасын (2009 ж.) және PhD докторантурасын (2010 ж.) ашты.

С.Қ. Сұрағанованың жетекшілігімен 3 ғылым докторы және 20 аса ғылым кандидаттары дайындалды, оның 5-і экономика факультетінің оқытушылары, магистранттары.

Сайран Қабдрахманқызы өмірінің соңғы күніне дейін жоғары жұмысқа білеттілігін сақтады. Жұмысбастылығына қарамай ол әр уақытта өз ұжымына және студенттеріне ықыласты, көмек қолын ұсына білетін адам болатын. Ол ешуақытта өзгерістен қорықпайтын, әр уақытта заман талабына сай жаңалықты қабылдайтын, өз отбасы, туыстары мен достары арасында беделді тұлға бола білді.

Біз Сайран Қабдрахманқызын Ұлы Адам, Дос, Ұстаз ретінде танымыз.

С.Қ. Сұрағанованың жоғары марапаты ретінде- оның еңбектерінің беделі, оны танитын адамдардың махаббатымен және оны жылы лебізбен еске алуы деуге болады.

Великий Человек, Друг, Учитель

7 октября 2016 года на 68-м году жизни ушла из жизни доктор экономических наук, профессор Сураганова Сайран Кабдрахмановна.

Более 30 лет Сайран Кабдрахмановна осуществляла педагогическую деятельность в высших учебных заведениях страны. Являлась членом-корреспондентом Академии образования им. Ы. Алтынсарина, действительным членом Международной академии науки и практики организации производства Российской Федерации.

Сайран Кабдрахмановна была одним из основателей и бессменным руководителем экономического факультета ЕНУ им. Л.Н. Гумилева на протяжении десяти лет. За годы работы в университете осуществляла деятельность по разработке учебных планов и государственных образовательных стандартов по всем специальностям,

открытым на экономическом факультете.

Настоящий патриот и крупный общественный деятель С.К. Сураганова принимала активное участие во многих важных проектах. Будучи членом рабочей группы Мажилиса Парламента РК, Сайран Кабдрахмановна входила в состав ряда комиссий. Занимая активную гражданскую позицию, С.К. Сураганова участвовала в подготовке законопроекта «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам занятости населения». Принимала активное участие в рабочих группах Министерства труда и социальной защиты РК, Министерства туризма и спорта РК, Министерства образования и науки РК, Министерства сельского хозяйства РК, являлась членом комиссии по нострификации документов высшего и послевузовского образования МОН РК.

Совмещая административную работу с преподавательской деятельностью, Сайран Кабдрахмановна занималась научными исследованиями. Ею издан ряд рекомендаций, имеющих внедренческий характер для Северных регионов Казахстана, опубликовано порядка 150 научных трудов, в том числе 17 монографий, 10 учебных пособий и учебников.

С.К. Сураганова являлась обладателем гранта «Лучший преподаватель 2006 года», «Лучший преподаватель 2011 года», лауреатом конкурса «Еуразия мақтанышы - 2008». Она была награждена нагрудным знаком Министерства образования РК «Почетный работник образования РК», государственной наградой «10 жыл Астана», а также отмечена рядом почетных грамот Министерства образования и науки РК.

С 2005 года Сайран Кабдрамановна заведовала кафедрой «Туризм», в 2009 году ею была открыта магистратура, а в 2010 году она открыла PhD докторантуру по специальности «Туризм». Под руководством С.К. Сурагановой подготовлены 3 доктора и более 20 кандидатов экономических наук, среди которых 5 преподавателей экономического факультета, а также магистранты. До последних дней Сайран Кабдрахмановна сохраняла колоссальную работоспособность. Несмотря на свою занятость, она всегда оставалась внимательным и отзывчивым человеком по отношению к своим многочисленным коллегам и ученикам. Она не боялась меняться, идти в ногу со временем и, при этом, оставалась верной себе, своей семье и друзьям.

В лице Сайран Кабдрахмановны мы потеряли великого Человека, Друга, Учителя.

Вышей наградой С.К. Сурагановой навсегда будет непоколебимый авторитет ее трудов, искренняя любовь и светлая память знавших её людей.

Great Person, Friend, Teacher

On October 7, 2016, at the 68th year of her life, Doctor of Economics, Professor Suranova Sairan Kabdrakhmanovna passed away.

For more than 30 years, Sairan Kabdrakhmanovna had taught at higher educational institutions of the country. She was a corresponding member of the Academy of Education named after S. Altynsarin, an active member of the International Academy of Science and Practice for Production Organization of the Russian Federation.

Sairan Kabdrakhmanovna was one of the founders and the permanent head of the Economics Faculty of the L.N. Gumilyov Eurasian National University for ten years. Over the years of work at the university, she was engaged in the development of curricula and state educational standards in all specialties, opened at the Faculty of Economics.

A true patriot and a prominent public person S.K. Suraganova took an active part in many important projects.

Being a member of the working group of the Majilis at the Parliament of the RK, Sairan Kabdrakhmanovna participated in the work of a number of commissions. Taking an active civil position, S.K. Suraganova participated in the preparation of the draft law "On Amendments and Additions to Certain Legislative Acts of the Republic of Kazakhstan on Employment Issues". She took an active part in the working groups of the Ministry of Labor and Social Protection of the Republic of Kazakhstan, Ministry of Tourism and Sports of the RK, Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan, Ministry of Agriculture of the Republic of Kazakhstan, was a member of the commission for the nostrification of documents of higher and postgraduate education of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Combining administrative work with teaching, Sairan Kabdrakhmanovna was involved in scientific research. She issued a number of recommendations that have an innovative character for the Northern regions of Kazakhstan, published about 150 scientific works, including 17 monographs, 10 manuals and textbooks.

Suraganova S.K. was the holder of "The Best Teacher of 2006" grant, "The Best Teacher of the Year 2011", laureate of the "Pride of Eurasia 2008". She was awarded a breastplate of the Ministry of Education of the Republic of Kazakhstan "Honorary Worker of Education of the Republic of Kazakhstan", the state award "10-th anniversary of Astana", and also was awarded with a number of honorary letters of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Since 2005, Sairan Kabdrakhmanovna headed the department "Tourism", in 2009 she opened a master's degree, and in 2010 she opened PhD doctorate in the specialty "Tourism".

Under the leadership of Suraganova S.K., 3 doctors and more than 20 candidates of economic sciences were trained, including 5 teachers of the Economics Faculty, as well as graduates.

Until the last days Sayran Kabdrakhmanovna retained tremendous performance. Despite her busy schedule, she always remained attentive and sympathetic person in relation to her many colleagues and students. She was not afraid to change, to keep up with the times and, at the same time, remained true to herself, her family and friends.

With Sayran Kabdrakhmanovna we have lost a great Person, Friend, Teacher.

The highest award for Suraganova will forever remain in unshakable authority of her works, a sincere love and fond memories of people who knew her.

управлять вместе с людьми. Для персонала важно, чтобы руководитель не был «машиной по добычанию», а был прежде всего человеком отзывчивым и понимающим. В управлении на первом месте должен стоять человек. От менеджера зависят настроение коллектива и поступки подчиненных. [4]

Еще одно важное средство установления корпоративной культуры – это коммуникация. Без хорошей коммуникации у сотрудников не возникнет чувства причастности к делам компании. Коммуникация должна быть двухсторонней и обеспечивать обратную связь. Обратная связь может осуществляться посредством опросов сотрудников, регулярных встреч с руководителями, электронной почты.

Кроме универсальных способов мотивации, необходимо использовать индивидуальные формы, которые должны учитывать соотношение интересов организации с личными интересами работника. Материальные вознаграждения должны предшествовать нематериальными (только после удовлетворения основных потребностей сотрудник может задуматься о самореализации и развитии). Принадлежность к команде – это один из сильнейших факторов мотивации. Этот фактор способен удерживать сотрудника от поиска нового места работы и формирует стремление повышать свою эффективность.

Чтобы повысить фактор мотивации, необходимо уделять внимание не только самим работникам, но и их детям. Такие программы не требуют больших вложений. Достаточно организовать конкурс детских рисунков с торжественным награждением, и дух сотрудников-родителей заметно поднимется.

Литература:

1. Индустрия рекреационных и туристских комплексов.// Под ред. С. Ю. Вайнштейна. Новосибирск, 2012.
2. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма. М., 2013.
3. Кленогина Т. В. Организация гостиничного хозяйства. Кемерово, 2010.
4. Ковалев Д. А. Мировая индустрия владения отдыхом. М., 2013.

ТУРИСТІК ТАСЫМАЛДАР – ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТУРИЗМНІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЭЛЕМЕНТІ

Сабатаева Б.О., Советқанова Г.С.

Қазақстан Республикасы, Астана қаласы,
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразиялық ұлттық университеті
E-mail: gaukhar_95@mail.ru

Қазақстан Республикасының туризм индустриясы мемлекеттік деңгейде экономиканың басым салаларының бірі болып табылады. Мәселен, ел экономикасының индустриялық-инновациялық дамуының ережелерін іске асыруда жетекші рөл кластерлік жүйеге, атап айтқанда туристік кластерге жатады. Осы саланы дамытудың қазіргі заманғы үрдістері ретінде - әлемнің ең танымал курорттарын жақсы зерттеген туристер, туристік секторы жаңа дами бастаған елдерге ұмтылады. Осы көзқарастан Қазақстанның тартымдылығы артып келеді. Көлік қызметі - туризмдегі негізгі қызмет түрлерінің бірі. Олар сондай-ақ турдың баға құрылымының негізгі бөлігін құрайды. Бұл саяхаттың ерекшелігіне қарай (ұзақтылығына, жалғасуына) 20-дан 60% -ға дейін өзгереді.

Көлік қызметтерінің жалпы үлесіне авиациялық көлік жатады. Туристердің көпшілігі, әсіресе алыс сапарға шыққан саяхатшылар авиация қызметтерімен қолданады. Курорттық, іскерлік, ойын-сауық, танымдық мақсаттармен саяхаттайтын туристердің ең үлкен ағындары авиациялық транспорт түрін пайдаланады.

Автомобиль көлігін әмбебап қолданудағы тасымалдау түрі деп атауға болады, өйткені ол барлық жерде қолданылады: трансфер және экскурсиядан, автобустан демалыста жеке пайдалануға арналған автокөліктерді жалға алуға дейін. Әсіресе автобуспен бірнеше

қалаларға және қызықты орындарға баруымен экскурсиялар танымал болып келеді. Туристер үшін ыңғайлы, олар өз көлігімен маршрут бағыты бойынша қала ішінде жүре алады. Қазақстан арқылы жалпыға ортақ 23 мың.км. автомобиль магистралы 5 халықаралық автомобильдік маршруттар:

- Алматы - Астана - Костанай (М-36 трассасы) Челябинск қаласынан шығады;
- Алматы – Петропавл Омск қаласынан шығады;
- Алматы - Семей - Павлодар (М-38 трассасы) Омбы қаласына шығады;
- Алматы - Шымкент (М-39 трассасы) Ташкентке шығады;
- Шымкент - Ақтөбе - Орал (М-32 трассасы) Самараға шығады [1].

Топтық көліктегі автобустардың басты бәсекелесі - бұл теміржол. Біздің елімізде авиациялық тасымалдардан да қарағанда басымдылығы бар. Теміржол тасымалдарының артықшылығы - арзан бағамен жүруге мүмкіндік беретін төмен тарифтер. Дегенмен, автобус пен теміржол көлігі алыс қашықтықта авиациямен бәсекелеспейді. Қазақстандағы темір жолдардың ұзындығы 15 мың км-ден асады. Қазақстанның теміржол жүйесін көрші мемлекеттермен байланыстыратын 16 шекара пункті (Ресеймен 11, Өзбекстанмен 2, Қырғызстанмен 1, Қытаймен 2) байланыстырады.

Өзен және теңіздегі су көлігі, туристік-круиздік қызметтің бейнесін қалыптастырады және туризмде белсенді түрде қолданылады. Су көлігінде басқа көлік түрлерімен салыстырғанда бірқатар артықшылықтар мен кемшіліктер бар. Ең маңызды артықшылықтары - жайлылықтың жоғары деңгейі, жүктеменің үлкен көлемі, туризмнің әртүрлі түрлерін және мақсаттарын іске асыру мүмкіндігі (танымдық, іскерлік туризм, білім беру, шоп туризмі және т.б.), толық демалу, өмір тіршілігінің толық спектрін қамтиды. Негізгі кемшіліктері көлік құралдарының төмен жылдамдығы, жоғары тарифтер, шектеулі ұтқырлық және теңіз круиздерінде «теңіз ауруы» адамдарының сезімталдығын атауға болады. Республиканың тұрақты қажеттіліктеріне көліктік қызмет көрсетуде жетекші рөл: теміржолды, әуе, автомобиль көлігіне жатады.

млн адам

	2013	2014	2015	2016
Барлығы	20 004,3	21 281,2	21 839,1	22 332,8
соның ішінде:				
темір жолмен	28,6	23,2	22,5	23,1
автобуспен*	15 757,4	16 775,4	17 920,0	18 314,4
таксимен*	4 147,9	4 414,5	3 824,7	3 925,0
троллейбуспен*	18,2	16,5	18,9	19,6
трамваймен*	40,5	39,1	37,0	31,8
өзенмен	0,1	0,1	0,0	0,1
әуемен	5,0	5,4	5,9	6,0

Кесте - 1. Қазақстан Республикасындағы жолаушылар тасымалының көрсеткіші [2]

Қазақстанның транзиттік әуе жолдары Еуропаның және Оңтүстік-Шығыс Азияның әуе рейстерін жүзеге асыратын шетелдік авиакомпаниялар үшін пайдалы, себебі олар маршруттардың ұзақтығын едәуір қысқартады. Қазақстандық әуе көлігін пайдаланудың қазіргі қажеттілігі техникалық құралдарды жетілдіруді талап етеді. Көлік жүйесі белгілі бір аумақта жұмыс істейтін экономика объектілерін байланыстыруға мүмкіндік береді, көлік желісіне біріктірілген көлік, туристік аймақтарды пайдаланудың қолжетімділігін анықтайды.

Басқа көлік түрлерімен жағдайды жақсарту туристік индустрияда қазақстандық азаматтың қызығушылығын арттырады. Индикаторлардағы ең үлкен пайыздық өсу темір жолдар бағыты бойынша көрсетілген. Бұл «Қазақстан теміржолы» Ұлттық тасымалдаушысын көліктік туристік тасымалдаулар нарығында нығайтуын куәландырады.

Екінші орында автокөлік, әсіресе, ТМД елдерінің аумағында және ішінара еуропалық елдерде көлік экскурсияларын жүзеге асыратын кішігірім кәсіпорындардың жеке көліктерінің жүргізушілерінің көбеюіне байланысты.

Қазақстанға туристерді жеткізу құралы ретінде әуе қатынасы негізгі рөл атқарады. Сондықтан ұлттық авиакомпанияның нарығында позицияларды дамыту және нығайту өте маңызды мәселе. Ұлттық авиакомпаниялардың бәсекеге қабілеттілігінің құлдырау әсерін халықаралық бағыттарды ашу арқылы бейтараптандыру қажет.

Туристердің көпшілігі қызмет көрсету мен сенімділік тұрғысынан шетелдік тасымалдаушыларды қалайды, бұл отандық тасымалдаушылардың жүзеге асыратын рейстер мен жолаушылар тасымалының азаюына алып келеді. Сонымен қатар, әуе билеттерінің жоғары құны Қазақстанның туристік өнімінің құнын да арттырады, тиісінше, халықаралық нарықта бәсекеге қабілеттілігін төмендетеді. Туризмнің дамуына көлік инфрақұрылымы үлкен әсер етеді. Көлік - бұл туризм индустриясының жеке элементтері арасындағы байланысы және оның жылдам дамуына ықпал етеді. Көлік инфрақұрылымы тек туристік орталықтар арасындағы байланыстарды қамтамасыз етуге ғана емес, сонымен қатар, ол күнделікті тұрмыста қарапайым азаматтардың туристік мақсаттарсыз пайдаланылуы қажет.

Халықаралық туризмді дамытуға әсер ететін негізгі факторлардың бірі - жолаушылардың әуе жолы. Біздің елімізге туристер негізінен әуе көлігімен келеді.

Қазіргі кезде алты алыс шетелдік әуекомпания тұрақты жұмыс істейді (KLM, Lufthansa, British Airlines, Asiana Air Arabia, China South Airlines және Turkish Airlines). «Эйр Астана» ұлттық авиакомпаниясы Түркияға, Германияға, Қытайға, Оңтүстік Кореяға, Тайландқа, Ұлыбританияға, Үндістанға, Біріккен Араб Әмірліктеріне, Нидерландыға тұрақты рейстерді жүзеге асырады. Қазақстанның кең географиялық орналасуына байланысты, әуе көлігі маңызды рөл атқарады және оның балама түрі болмайды. Қазақстанда 22 әуежай бар, оның ішінде 15-і халықаралық көлікте қызмет етеді. Әуежайлардың басым бөлігі толық мөлшерде жұмыс істемейді, республикадағы аэронавигациялық жүйенің сыйымдылығы қазіргі уақытта бес есеге артық жұмыс атқара алады. Еуропа мен Азия арасындағы жолаушылар әуе тасымалы транзиті өнеркәсіп үшін өте маңызды [3].

Күшті жақтары	Әлсіз жақтары
-Еуропа мен Азиялық елдерді біріктіретін үлкен транспорттық байланыс; - инфрақұрылымдарды жаңғырту процесі; - көліктік-логистикалық кешенді дамыту үшін еркін аумақтар; - экскурсияға арналған су ресурстарының бары; - кішігірім круиздердің пайдалануына қолдануға болатын шағын су кемелердің бары;	- туристік қызметтің субъекті болып табылатын ақпараттық базаның жоқтығы; - көлік инфрақұрылымын дамытудың бизнес-жобаларына мониторинг және бақылау жүйесінің жоқтығы; - Өңделетін жолдардағы жөндеу үшін қаржы ресурстарының жетіспеушілігі; - кемелердің техникалық қайта өңдеуі үшін жоғарғы деңгейдегі шығын; - жеке меншікті инвестициялық ресурстардан болмауы;
Мүмкіншіліктер	Қауіптер
- инвестициялар тарту арқылы туристік-көлік инфрақұрылымын дамыту мүмкіндігі; - өндірістік базаны жаңғырту мүмкіндігі; - халықаралық әуежайларды дамуы; - көлік инфрақұрылымын жөндеу мен салуды қамтамасыз ететін аймақтық, қалалық бағдарламалардың болуы; - кәсіпорындардың қызметіне экологиялық бақылауды жетілдіру; - жол желісін қайта құру жобаларын іске асыруы;	- басқа мемлекеттердің бәсекелестікке қабілеттілігі; - көлік түрлерінен жоғары сапалы туристік жолдардың құны; - туристік фирмаларға демеушілік қолдаумен айналысатын бағдарламалардың аздығы; - жалпы пайдаланылатын пассажирлік көлік паркінің жаңартылуына жергілікті бюджет қаражаттары есебін; - қоршаған ортаның ластануының қаупі; - автотранспорттың рөлін күшейту арқылы, ауаның ластануы.

Кесте 2. Қазақстанның транспорттық инфрақұрылымының SWOT-анализі

Осылайша, туризмді дамыту тікелей көлік инфрақұрылымының дамытуымен байланысты. Біздің саяхатшыларымыз негізінен әуе көлігімен келеді, ішкі туризмде автокөлік және теміржол көлігі көбірек қолданылады. Ішкі және сыртқы туризм көлемін ұлғайтудың негізгі факторлары инновациялық көлік желісін дамыту және жолаушылар тасымалының барлық түрлерінің географиясын кеңейту болып табылады.

Әдебиеттер:

1. ҚР-ның инвестициялар және даму министрлігі, көлік комитеті// <http://transport.mid.gov.kz/ru/kategorii/avtomobilnyy-transport-0>
2. ҚР-сы Ұлттық экономика министрлігі, статистика комитеті// <http://stat.gov.kz/faces/publicationsPage/publicationsOper/homeNumbersTransport.jsessionid>
3. Оспанов Г.М. Анализ инфраструктурной составляющей туристской отрасли Республики Казахстан // <https://articlekz.com/article/8666>

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО ТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

Сейдуалин Д.А, Шишкина Н.П.

Евразийский Национальный Университет им. Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан.

E-mail: itsninel@mail.ru

Туристическая отрасль за последнее время начала искать новые виды туристических услуг. Одним из таких нововведений стала организация туристических экскурсий на передовые действующие производства. Организация таких экскурсий служит отличной рекламой для многих компаний, которые заинтересованы в продвижении своей продукции.

В настоящее время задачей промышленного туризма является организация регулярных туристических туров и маршрутов на действующие или когда-то действующие промышленные предприятия. Явление это совсем новое, поэтому исследований посвященных этой теме почти нет.

Актуальность работы обусловлена тем, что в наши дни в экономике, в том числе и в туризме, прослеживаются тенденции по поиску новых, нестандартных технологий выживания - инноваций. Одной из таких инноваций для туристского рынка является промышленный туризм.

В Казахстане как таковой промышленный туризм не развит. Но страна обладает богатыми ресурсами для развития данного вида туризма. Развитие промышленного туризма может существенно повысить интерес к путешествиям по Казахстану, параллельно внося вклад в популяризацию рабочих профессий.

Целью данной работы является анализ потенциала Республики Казахстан для развития промышленного туризма.

Первооткрывателями в этой отрасли были американские компании. Завод Jack Daniel's открыл двери своего предприятия для посетителей в 1866 году, в день открытия самого предприятия. В настоящее время в Соединенных Штатах почти не осталось предприятий, которые не принимали бы туристов и посетителей. [1]

Экскурсии по различным предприятиям – это как раз то, что интересует современных туристов. Во время таких экскурсий туристам все открывается с необычной стороны. На таких экскурсиях можно все увидеть воочию, потрогать все своими руками, попробовать, примерить и в конечном итоге приобрести. Особой популярностью такой вид туризма пользуется у путешественников, которые совершают туры вместе с детьми. С точки зрения рекламы это довольно правильный и красивый рекламный ход. Такие экскурсии представляют собой довольно интересную рекламу, ненавязчивую и интересную, за которую экскурсанты еще и платят. Во время таких экскурсий производитель показывает свое